

SEXTING@SCHOOL

LESVOORBEREIDING MIDDELBAAR ONDERWIJS

SEXTING.BE

PRESENTEERT

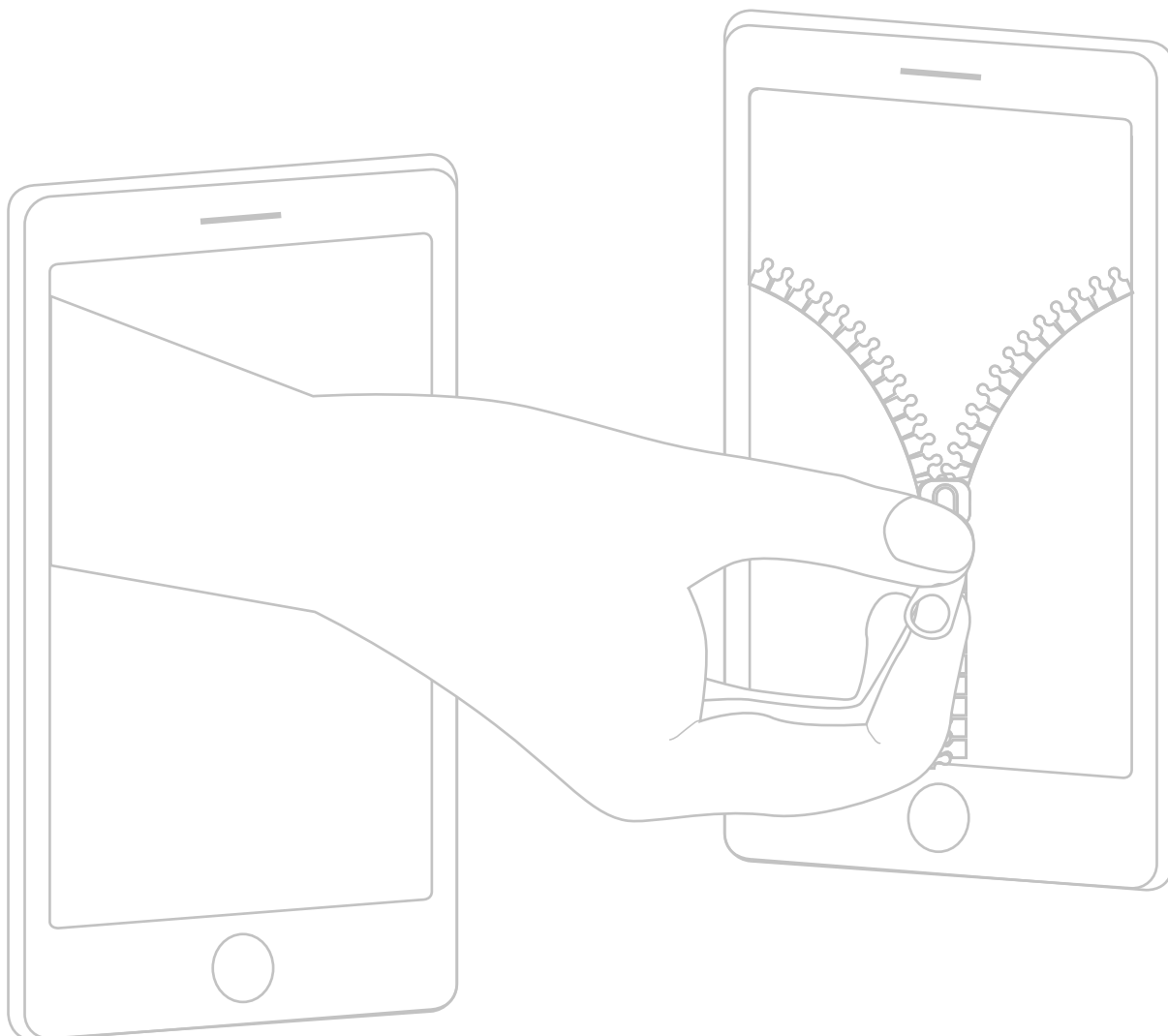
Een uitgave van:	Child Focus, Houba de Strooperlaan 292, 1020 Brussel
Auteurs:	Nadège Bastiaenen & Niels Van Paemel (Child Focus)
Redactiecomité:	Sanne Hermans (Mediawijs), Evelien Luts (Jong & Van Zin), Mattias De Paep (Theatergezelschap O'kontreir), Eveline De Bie, Julia Day & Bart Vandenbussche (Sensoa), Heidi De Pauw & Nel Broothaerts (Child Focus)
Pedagogische advies:	Jong & Van Zin
Lay-out & illustraties:	Lander De Coster
<i>Oktober 2017, Eerste uitgave</i>	

Beste leerkracht,

Het is geen understatement om te stellen dat sexting, samentrekking van sex en texting, zowel on- als offline steeds meer een hot topic vormt. An sich is er helemaal niets mis met sexting. Het is zelfs een normale fase binnen de seksuele ontplooiing van jongeren en past binnen het gezonde experimenteergedrag bij het ontdekken en onderzoeken van seksualiteit, wensen en grenzen. Zolang het gaat over vrijwillige uitwisseling van beelden of berichten en binnen een sfeer van wederzijds vertrouwen uiteraard. Maar in sommige gevallen loopt het mis. En wanneer het misloopt, loopt het grondig mis.

Maar hoe ga jij als leerkracht hiermee om en hoe moet je reageren in bepaalde situaties en dat is niet altijd even gemakkelijk. Daarom bundelden Child Focus, Sensoa, Jong & Van Zin, Mediawijs & Theatergezelschap O'kontreir de krachten om (begeleiders van) jongeren en hun directe omgeving zo goed mogelijk bij te staan in het voorkomen of aanpakken van misgelopen sexting. En met resultaat! De website www.sexting.be bundelt een aantal inzichten, onderzoeksresultaten, tips en tools rond sexting. Eén van deze tools is deze nieuwe lesvoorbereiding, ontwikkeld door Child Focus.

Veel le(e)splezier!

Inleiding

korte introductie

Deze lesvoorbereiding rond sexting werd ontwikkeld voor leerlingen van het secundair onderwijs. In deze les willen we met de leerlingen aan de slag gaan rond het thema "online media en seksualiteit".

Zo gaan we onder meer:

- › nadenken over welke foto's je neemt en deelt
- › stilstaan bij het "recht van afbeelding"
- › reflecteren over:
  - › respect
  - › empathie
  - › vertrouwen
  - › intimiteit & integriteit

Met deze les willen we ervoor zorgen dat jongeren met voldoende autonomie maar ook met een kritische geest beslissingen kunnen nemen wanneer het gaat over het nemen, ontvangen of (door) sturen van foto's. Daarvoor hebben leerlingen zowel technische competenties als sociale vaardigheden nodig.

VOOROPGESTELDE LEERDOELEN

- › Leerlingen denken kritisch na over over welke foto's ze delen met anderen en welke ze beter voor zich houden
- › Leerlingen leggen begrippen als intimiteit, integriteit en vertrouwen uit
- › Leerlingen schatten in wie ze al dan niet vertrouwen aan de hand van aangereikte handvaten
- › Leerlingen reageren kritisch en empathisch op situaties waar ze zich niet in kunnen vinden, ook al gaat het niet over hen
- › Leerlingen benoemen welke hulplijnen er bestaan in België
- › Leerlingen vragen raad aan een vertrouwenspersoon bij situaties van uit de hand gelopen sexting
- › Leerlingen maken het onderscheid tussen anonieme, persoonlijke en publieke informatie
- › Leerlingen durven (anoniem) iets melden
- › Leerlingen schatten de gevolgen in van het delen van (andermans) foto's

Concreet leert deze les jongeren om niet zomaar alles te filmen en te fotograferen. Ook wil men hen leren om goed na te denken vooraleer ze iets delen en hierbij zeker toestemming te vragen aan de persoon in kwestie.

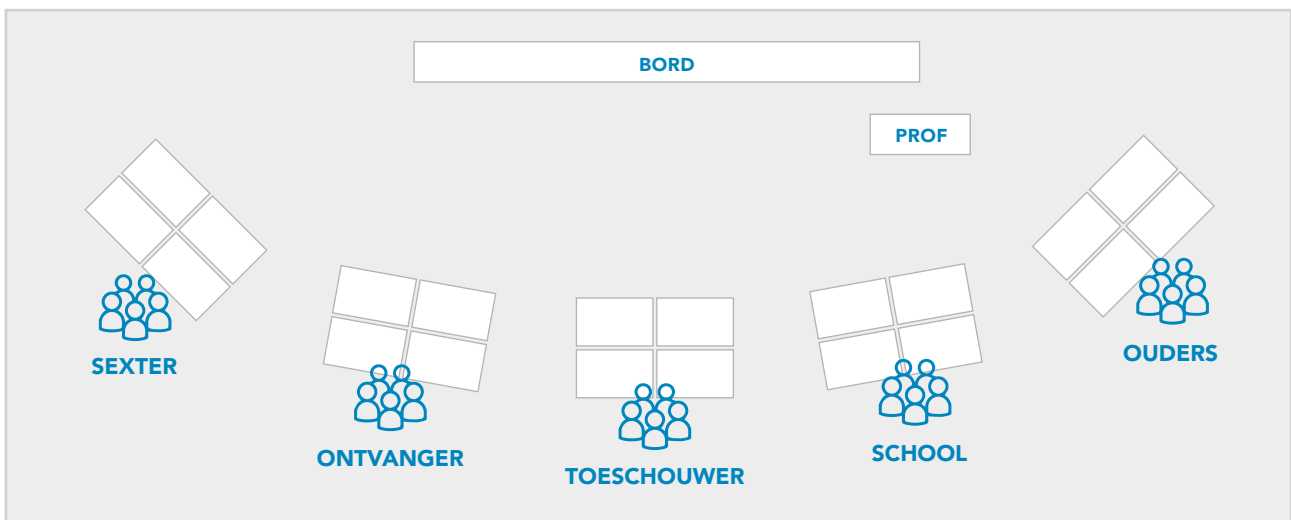
OPSTELLING KLAS

Verdeel de leerlingen over vijf groepen. Plaats de werktafels in een halve cirkel. De werktafels symboliseren het traject van een sext, dus de volgorde en positionering zijn belangrijk.

Deze verschillende betrokkenen komen ook in deze volgorde aan bod bij de besprekingen. Dit wordt duidelijk in stap 3.

DUURTIJD

3 x 50 minuten

MATERIAAL

Voor de filmpjes: Internettoegang, een computer, beamer en luidsprekers

Voor de les:

- › internettoegang,
- › 6 witte grote bladen A2 (flipchart-maat)
- › stiften
- › plakband of duimspijkers
- › sexting casus (zie hieronder)

BEOOGDE COMPETENTIES - EINDTERMEN

- › ICT op een veilige, verantwoorde en doelmatige manier gebruiken
- › ICT gebruiken om op een veilige, verantwoorde en doelmatige manier te communiceren
- › Zelfstandig oefenen in een door ICT ondersteunde leeromgeving
- › Met behulp van ICT voor hen bestemde digitale informatie opzoeken, verwerken en bewaren
- › Het recht op afbeelding van anderen respecteren
- › Terugvallen op adequate oplossingen in geval van problemen gelinkt aan sexting

COMMUNICATIEVE VAARDIGHEDEN

- › De leerling ervaart/herkent/reageert op vertrouwde personen & situaties
- › De leerling begrijpt communicatie in omgang met gekende personen in een uitgebreide omgeving
- › De leerling begrijpt communicatie in omgang met niet gekende personen in een digitale omgeving
- › De leerling is zich bewust van de gevolgen van eigen persoonlijke keuzes

SOCIAAL-EMOTIONELE ONTWIKKELING

- › Emotiebeleving: De leerling gaat adequaat om met emoties en gevoelsuitdrukkingen
- › Sociale beleving: De leerling herkent vertrouwde personen

PEDAGOGISCHE METHODEN

- › groepsdiscussie over een casus
- › debat in klasverband
- › filmpjes
- › momenten voor individuele reflectie
- › ...

STAP 1: *voor we beginnen*

Om over dergelijke thema's te kunnen praten in een groep, moet je eerst een veilige sfeer creëren. Leerlingen én begeleiders maken afspraken over wat

bespreekbaar is en wat niet en hoe je respectvol op elkaars uitspraken reageert. Een makkelijk hulpmiddel is de **PICKASOLL-methodiek** van Sensoa.

P voor Privacy

Persoonlijke informatie is vertrouwelijk en blijft binnen de groep. Wat we hier horen, gebruiken we niet in andere situaties. Ook de begeleiders doen dat niet.

I voor Ik

We praten over onszelf, onze gevoelens, ervaringen en opvattingen. We zijn open en eerlijk in wat we vertellen.

C voor Cultuur

Hou rekening met de verschillende culturele achtergronden die in de groep meespelen. 'Cultuur' kan verwijzen naar je afkomst, maar ook naar je religie of je thuiscultuur.

K voor Kies

Kies wat je wel en niet vertelt. Niet alles is voor alle oren bedoeld. Je mag je gevoelens en gedachten voor jezelf houden als je niet comfortabel voelt in de groep.

A voor Actief

Wees actief in het groepsgebeuren. Je krijgt de kans om zelf te bepalen waarover het gaat. Wacht dus niet af tot iemand anders iets inbrengt.

S voor Seksualiteit

Seksualiteit betekent niet alleen met iemand naar bed gaan. Seks zit ook in je hoofd en in je gevoelens. We hebben het hier dus over alle vormen van seks en iedereen kan erover meepraten. Er zijn grote verschillen tussen culturen en mensen (mannen en vrouwen, jong en oud) in de wijze waarop ze met seks, uiterlijk en talenten omgaan.

O voor Oriëntatie

Mensen kunnen heteroseksueel, homoseksueel, lesbisch of biseksueel zijn. Welke seksuele oriëntatie je ook hebt, iedereen is uniek en verdient respect.

L voor Luisteren

Luisteren is belangrijk, niet alleen praten. Je hoeft niet iedereen leuk te vinden, maar respect voor ieders eigenheid, talenten en interesses is wel belangrijk.

L voor Lachen

Humor is belangrijk. Het is soms een middel om geladen onderwerpen te ontzenuwen. Uitlachen kan niet.

Let op: het gevaar bestaat dat je hier als groep te lang in blijft hangen. PICKASOLL dient om te kaderen, maar ga er niet té diep op in.

STAP 2:

intro video

Jongeren flirten op een andere manier dan vroeger. Bekijk samen het filmpje "Wat is een liefdesbrief alweer" van Mediawijs, het Kenniscentrum Mediawijsheid dat sexting beschrijft als een moderne liefdesbrief.

VERLOOP METHODIEK

Start de video en laat de leerlingen aandachtig kijken. Stel nadien onderstaande vragen.

Laat de leerlingen eerst individueel nadenken en voor zichzelf een antwoord op de vragen formuleren. Verzamel daarna klassikaal hun ideeën, meningen en indrukken. Vraag zeker door naar het waarom van hun mening en stimuleer de uitwisseling/discussie tussen de leerlingen.

Video: "Wat is een liefdesbrief nu ook alweer?"
www.youtube.com/watch?v=0VHfSr0G6dc

Let op: bij de tweede vraag hebben jongeren de neiging om zich te distantiëren, omdat zij niet spontaan sexting gaan associëren met verliefdheid en relaties. Probeer hier proactief op in te spelen.

Vragen:

- › Gaan jullie akkoord? Bestaan liefdesbrieven niet meer? Wie heeft al eens een liefdesbrief geschreven?
- › Is sexting eigenlijk geen nieuwe vorm liefdesbrief?
- › Is er een verschil tussen vroeger en nu?
- › Ben jij of is iemand in je omgeving al in aanraking gekomen met sexting en wil je daar iets over delen?
- › Welke applicaties worden gebruikt?
- › Wat kan er allemaal mislopen bij sexting?
- › Kan sexting ook positief zijn?

STAP 3: *sexting en hoe ermee omgaan*

REFLECTIE IN WERKGROEPJES VAN TELKENS 4 LEERLINGEN

In deze stap laten we de leerlingen in de huid kruipen van de hoofdrolspelers in een sexting verhaal om hen van daaruit te laten nadenken over:

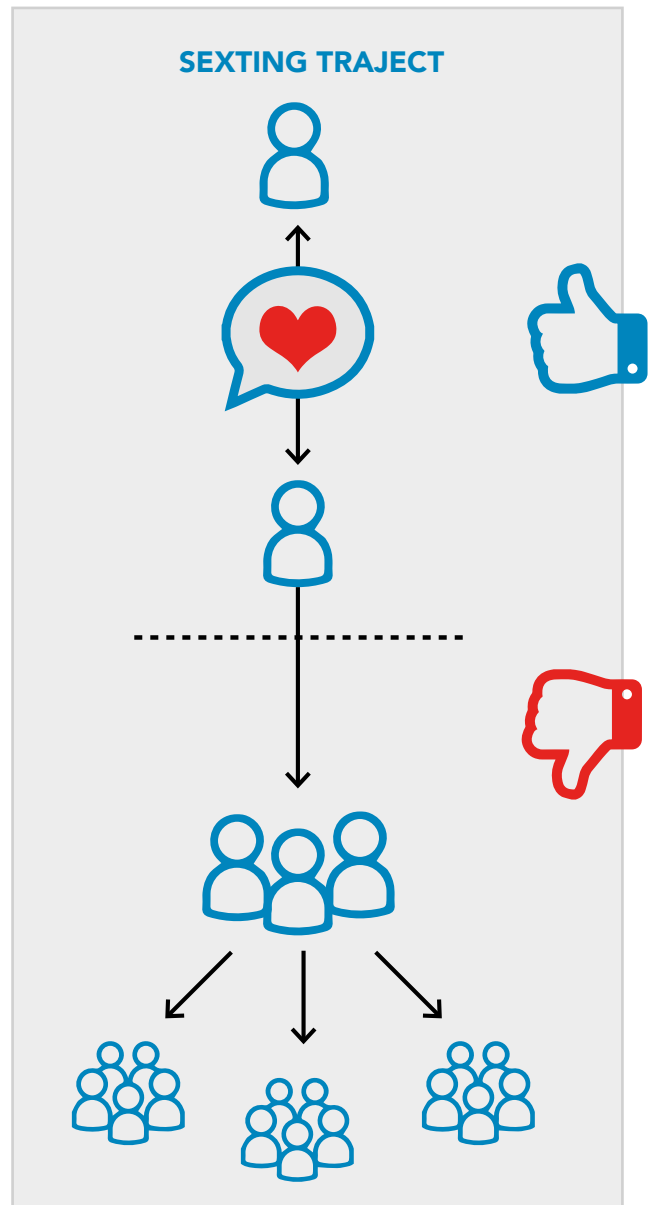
- › de gevolgen van hun acties
- › de preventiemaatregelen die genomen kunnen worden om te voorkomen dat sexting uit de hand loopt
- › de acties die moeten genomen worden als het uit de hand loopt
- › de hulpmogelijkheden

Via de werkgroepjes zullen we ook de verschillende stappen van het traject dat een sextingfoto kan afleggen analyseren en bekijken hoe er best in elke stap gereageerd wordt om escalatie te voorkomen.

Deze oefening gebeurt op basis van een anoniem gemaakte casus van de hulplijn van Child Focus.

Hierbij de casus:

“Een mama neemt contact met de directeur van de school naar aanleiding van een uit de hand gelopen verhaal van sexting. Julie, 15 jaar, had een liefdesrelatie met Maxime. Tijdens deze relatie heeft Julie naaktfoto's van zichzelf gestuurd naar Maxime. Na een jaar, maakt Julie een einde aan de relatie omdat ze een iemand anders heeft ontmoet. Maxime is zeer jaloers en publiceert alle naaktfoto's van Julie op Facebook. Iedereen lacht Julie uit. De foto's blijven circuleren op internet. Julie durft niet meer naar school.”

De casussen in deze pedagogische kit zijn gebaseerd op reële feiten, enkel de gebruikte namen zijn fictief.

Denk samen met de leerlingen na over de volgende vraag: **“wie is er allemaal betrokken in dit verhaal”?**

Uiteindelijk kom je uit bij volgend lijstje:

- › De zender (= de sexter) > Julie
- › De ontvanger > Maxime
- › De toeschouwers > de vrienden en andere leerlingen van de school die de foto's zien op Facebook
- › De school
- › De ouders

Elke tafel krijgt een blad met de beschrijving van de casus. Je kan de casus ook projecteren.
Elke tafel van 4 leerlingen zal zich richten op een specifieke rol.

Let op: als begeleider ga je nu best van groep naar groep. Het is niet altijd even duidelijk voor de jongeren over welke actie ze moeten nadenken.

Tafel 1 zal de situatie analyseren vanuit het oogpunt van de sexter, dus Julie.

Tafel 2 zal de situatie analyseren vanuit het oogpunt van de ontvanger, dus Maxime.

Tafel 3 zal de situatie analyseren vanuit het oogpunt van de toeschouwers, dus de vrienden en andere leerlingen van de school die de foto's zien op Facebook.

Tafel 4 zal de situatie analyseren vanuit het oogpunt van de school, dus de directie, het CLB, de leerkrachten,...

Tafel 5 zal de situatie analyseren vanuit het oogpunt van de ouders (van Julie en Maxime).

Elke groep bekijkt de casus vanuit de ogen van hun personage uit de casus en denkt na over 5 elementen:

- › **De emoties en gevoelens** van het personage, wat hij/zij voelt.
- › **De motivatie**, waarom heeft dit personage dit gedaan en/of zo gehandeld?
- › **De preventie**: wat had het personage kunnen doen om de uiteindelijk uit de hand gelopen situatie te vermijden?
- › **De reactie**: welke acties had het personage kunnen ondernemen om de situatie op te lossen?
- › **Het herstel**: welke dingen moeten er gebeuren zodat de situatie weer normaal wordt en alle betrokken partijen weer (met elkaar) verder kunnen?

Geef de leerlingen 10 à 15 minuten om deze oefening af te ronden. Laat elke groep de antwoorden noteren op het grote A2 blad op elke tafel.

SEXTING

Als je het dan toch wil doen...

Wees onherkenbaar

Zorg dat je gezicht er niet opstaat en dat je niet te herkennen bent aan juwelen of tattoos.

Enkel als je daar zelf ook zin in hebt

Stuur alleen een foto als je daar ook echt zelf zin in hebt en denkt dat het geen negatieve gevolgen zal hebben.

Maak afspraken

over wat er met de foto's zal gebeuren voor je ze stuurt.

Enkel met mensen die je offline kent en vertrouwt.

... **OF NIET WIL DOEN?**

OOK GOED!

Geef duidelijk je grenzen aan en doe nooit iets tegen je zin.

Aanspreekpersoon op school:

.....

Vragen/problemen?

Geen zin in? Voel je je onder druk gezet? Liep het mis? Spreek iemand aan die je vertrouwt en/of contacteer een van de hulplijnen onderaan deze poster.

www.awel.be

www.nupraatikerover.be

Child Focus
116000

SEXTING.BE

SEXTMASJIEN
SCAN CODE MET FACEBOOK MESSENGER

STAP 4:

het traject van een sext

TERUGKOPPELING EN VOORSTELLING VAN DE RESULTATEN

Elke tafel komt haar resultaten voorstellen. Ze kunnen met vier voor de klas komen of een woordvoerder van de groep sturen.

De volgorde waarin de werktafels aan bod komen, is belangrijk omdat we op die manier samen het traject van de sext afleggen. Elke stap is belangrijk. Zo zullen de leerlingen de motieven van de personages begrijpen. Dit zal helpen bij het versterken van de empathie. Probeer eerst de leerlingen zelf te doen nadenken over dit 'traject'.

Tafel 1, die Julie vertegenwoordigt, begint en stelt de resultaten van hun 5 elementen voor.

Laat de leerlingen hun werkblad ophangen en uitleggen wat ze aan hun werktafel besproken hebben. Vraag voldoende door en stimuleer ook de andere leerlingen van de klas om dit te doen. Gaan ze akkoord met wat er gezegd wordt of niet?

Trek na de voorstelling de discussie verder open. Focus daarbij op het feit dat Julie normaal gedrag vertoonde en ze zich dus niet schuldig moet voelen. Sexting maakt deel uit van het normaal experimenteren en de seksuele nieuwsgierigheid van jongeren. Julie heeft niets verkeerd gedaan.

Belangrijke boodschappen om tijdens de discussie over te brengen aan de leerlingen:

- › Het is niet de schuld van de sexter wanneer foto's in vertrouwen worden doorgestuurd.
- › Het is belangrijk dat bij sexting duidelijke afspraken worden gemaakt.
- › Als de sexter beslist om de foto's te versturen, moet hij zich wel bewust zijn van de mogelijke gevolgen. Eens de foto verstuurd is, verlies je de controle...
- › Sexting is OK, maar je moet voorzichtig blijven. Bijvoorbeeld door het incognito te doen, d.w.z. zonder herkenningsteken (tattoo, litteken, gezicht, ...) of herkenbare achtergrond.

- › Als het fout loopt, is het belangrijk dat je er onmiddellijk over praat met een volwassen vertrouwenspersoon. Ook Child Focus kan helpen via het gratis nummer 116 000.

Tafel 2 die Maxime vertegenwoordigt, stelt de resultaten van de 5 reflectieniveaus voor.

Laat de leerlingen hun werkblad ophangen en uitleggen wat ze aan hun werktafel besproken hebben. Vraag voldoende door en stimuleer ook de andere leerlingen van de klas om dit te doen. Zijn ze akkoord met hetgeen gezegd wordt of niet?

Enkele vragen om na de voorstelling de discussie verder open te trekken:

- › Hoe voelde Maxime zich?
- › Waarom zou hij dit hebben gedaan?
- › Kan je hem tips geven om in de toekomst het anders aan te pakken?
- › Wat is de rol van groepsdruk in dit verhaal?

Focus daarbij op het feit dat dit onaanvaardbaar gedrag is. Maxime heeft het vertrouwen van Julie geschonden.

Volgens de Apestaartjaren #6-studie vindt 70% van de jongeren dat de initiële verzender van de foto verantwoordelijk is als de verspreiding ervan uit de hand loopt. Terwijl de verzender meestal deze gevoelige informatie (wat een sexy foto zeker is) in vertrouwen gestuurd heeft en de verspreiding volstrekt buiten zijn of haar wil om gebeurd is. Door enkel de verzender met de vinger te wijzen, victimiseren we het slachtoffer een tweede keer en blijft degene die het grootste aandeel in de problematische situatie heeft, buiten schot. Het is dus belangrijk om te werken aan een mentaliteitswijzing bij de leerlingen.

Om de discussie hieromtrent op gang te brengen of te illustreren, kan je het volgende filmpje laten zien, dat ontwikkeld werd door Child Focus.

Belangrijke aspecten die in de discussie aan bod moeten komen om ze zo over te brengen aan de leerlingen:

- › Uit de hand gelopen sexting is niet de schuld van de sexter
- › De ontvanger moet het vertrouwen van de sexter respecteren en de foto voor zichzelf houden. Een sext is een cadeau dat je simpelweg voor jezelf houdt binnen een vertrouwensrelatie.
- › Hoe zouden de leerlingen reageren mocht het hun foto zijn die tegen hun wil verspreid werd?

Tafel 3 die de toeschouwers vertegenwoordigt, stelt de resultaten van de 5 reflectieniveaus voor.

Laat de leerlingen hun werkblad ophangen en uitleggen wat ze aan hun werktafel besproken hebben. Vraag voldoende door en stimuleer ook de andere leerlingen van de klas om dit te doen. Gaan ze akkoord met hetgeen gezegd wordt of niet?

Trek na de voorstelling de discussie verder open. Focus daarbij op het feit dat iedereen een rol speelt bij het inperken van de verspreiding van deze beelden, waarvan het niet de bedoeling is dat ze verspreid of gedeeld worden. Iedereen kan in actie schieten en een actieve rol spelen door de verdere verspreiding van de beelden te blokkeren of door het probleem te signaleren.

Belangrijke aspecten die in de discussie aan bod moeten komen om ze zo over te brengen aan de leerlingen:

- › Het is niet de schuld van de sexter.
- › De ontvanger maar ook de toeschouwers moeten het vertrouwen en de intimiteit van de sexter respecteren.
- › Het zijn niet zomaar foto's die je verzamelt, op elke foto staat een echte persoon die zich terecht een slachtoffer voelt.
- › Weet dat het mogelijk is om dingen die je ziet op sociale media anoniem te blokkeren en signaleren. Doe dit ook! Ook Child Focus kan helpen via het gratis nummer 116 000. Meer informatie en updates kan je vinden op www.mediahelpdesk.be

OPTIONEEL

Achter de foto die je als groep ongevraagd deelt, zit een persoon. Het gebeurde ook met Emma Holten uit Denemarken. Ze maakte een stevig statement.

Video: "The case of Emma Holten"

www.theguardian.com/commentisfree/video/2015/jan/21/naked-pictures-this-is-what-i-did-revenge-porn-emma-holten-video

(Video in het Engels, 2:38)

4

Tafel 4 die de school vertegenwoordigt, stelt de resultaten van de 5 reflectieniveaus voor.

Laat de leerlingen hun werkblad ophangen en uitleggen wat ze aan hun werktafel besproken hebben. Vraag voldoende door en stimuleer ook de andere leerlingen van de klas om dit te doen. Gaan ze akkoord met hetgeen gezegd wordt of niet?

Enkele vragen om na de voorstelling de discussie verder open te trekken:

- › Wat zou jij van de school verwachten als slachtoffer? Wat zou de directie moeten doen?
- › En het CLB?
- › Wat zou je de klasleerkracht aanbevelen?
- › Hoe betrek je de juiste mensen zonder dat de discretie van het slachtoffer in gevaar komt? En wie zijn nu de juiste mensen?

Belangrijkste elementen die in de discussie aan

Belangrijke focus: een volwassen vertrouwenspersoon! Maak niet uit wie dat is, als het slachtoffer maar iemand heeft om in vertrouwen te nemen.

bod kunnen komen:

PREVENTIE

- › Sexting is een normaal onderdeel van de relationele, seksuele en affectieve ontwikkeling. Iedereen experimenteert en sexting is een digitale vorm van experimenteren met seksualiteit.
- › Mogelijke initiatieven die de school kan nemen:
  - › Het thema integreren in lessen die raken aan relationele en seksuele vorming van de eerste tot derde graad met actueel preventiemateriaal
  - › Sensibiliseringssessies voor ouders
  - › Sensibiliseringssessies tussen leerlingen onderling organiseren

REACTIE

- › Belangrijk is dat alle betrokkenen of tussenkomende partijen hun kalmte bewaren en het slachtoffer ernstig nemen.
- › De wil van het slachtoffer moet gerespecteerd worden bij de te ondernemen stappen.

- › Als het slachtoffer akkoord gaat, kan de school een ontmoeting organiseren tussen beide partijen.
- › Elke thuissituatie is anders. De school moet goed nadenken over het inlichten van ouders.
- › Probeer met het slachtoffer een inventaris te maken van de verspreiding van de foto: wie heeft de foto gezien, waar werd de foto verspreid...
- › Contacteer het noodnummer 116 000 van Child Focus.
- › Indien nodig, kan je naar de politie gaan.

Meer inspiratie nodig? Neem een kijkje op www.sexting.be!

Tafel 5 die de ouders vertegenwoordigt, stelt de resultaten van de 5 reflectieniveaus voor.

5

Laat de leerlingen hun werkblad ophangen en uitleggen wat ze aan hun werktafel besproken hebben. Vraag voldoende door en stimuleer ook de andere leerlingen van de klas om dit te doen. Gaan ze akkoord met hetgeen gezegd wordt of niet?

Is het belangrijk dat de ouders op een bepaald moment betrokken worden?

- › Zou jij willen dat je ouders op de hoogte zijn?
- › Hoe zou jij je voelen moest je ouder zijn van Julie of Maxime. Hoe zou je in beide gevallen handelen?
- › Zou je Maxime en/of Julie straffen?

Belangrijke elementen die in de discussie aan bod kunnen komen:

- › Belangrijk is dat ouders niet oordelen over de situatie. Stel feitelijke vragen: Wie? Wat? Hoe? En zeker niet "Waarom?"...
- › Ouders moeten het slachtoffer ondersteunen en bijstaan tot er een oplossing is.
- › Ouders die niet weten wat te doen, kunnen ook bij Child Focus terecht op het gratis nummer 116 000.
- › Belangrijke focus: een volwassen vertrouwenspersoon! Maak niet uit wie dat is, als het slachtoffer maar iemand heeft om in vertrouwen te nemen : zijn of haar MAX. Verwijs jongeren door naar www.iedereeneenmax.be om een goede MAX te helpen vinden in hun omgeving.

STAP 5:

verankeren van de nieuwe kennis

SAMENVATTING DOOR GOUDEN GEDRAGSREGELS OP TE STELLEN

Toon bij wijze van conversation starter voor de conclusiefase de video van Child Focus.

Video: "KLAAR (VRT) - Sexting"

www.youtube.com/watch?v=NHrXNpNPwZk

Vraag nu aan de groep om op basis van wat ze vandaag geleerd hebben, 10 gouden regels ter preventie van of reactie op sexting te formuleren. Werk hierbij met post-its. Verzamel de post-its op scrumblr.ca, een online tool voor post-its. Of laat ze een papieren post-it op het bord plakken en cluster. Hiervoor krijgen ze 10 minuten. Je kan nadien zelf nog tips toevoegen.

STAP 6: *hulp zoeken*

Vraag aan de leerlingen om in kleine groepjes na te denken over op welke personen of organisaties ze een beroep zouden kunnen doen als ze online problemen hebben. Geef hen een groot blad dat

achteraan in de klas kan blijven hangen waarop ze hulpverleningsorganisaties schrijven met hun naam en het thema waar ze rond werken. Hiervoor krijgen ze 10 minuten

 Child Focus
☎ 116000

Denk je soms aan weglopen? Vraag je je af wat we allemaal doen in onze strijd tegen seksuele uitbuiting?

Heb je een probleem op internet? Surf naar...

www.childfocus.be

 CAW
VERSTERKT WELZIJN

 JAC

Problemen thuis? Vragen of op zoek naar informatie over om het even wat? Loop gewoon eens binnen bij een JAC. Een hulpverlener luistert, geeft je meteen gratis advies, informatie en praktische hulp. Eén keer of een aantal gesprekken... Je kiest zelf op welke manier je geholpen wil worden. www.jac.be

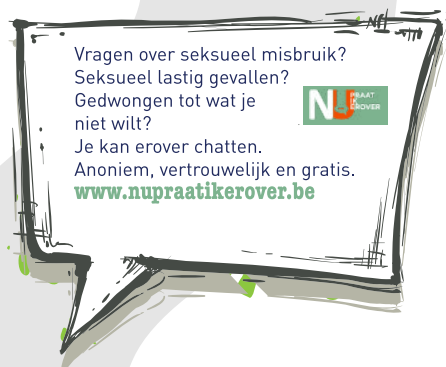

1813
zelfmoord

 zelfmoord1813.be
voor info en hulp

Lijkt zelfmoord soms nog de enige oplossing? Je wil niet meer denken of voelen? Je staat op een keerpunt, er moet iets veranderen.

www.zelfmoord1813.be

Vragen over seksueel misbruik? Seksueel lastig gevallen? Gedwongen tot wat je niet wilt? Je kan erover chatten. Anoniem, vertrouwelijk en gratis.

 NUPRAATIKEROVER

www.nupraatikerover.be

VRAGEN OVER PARTNERGEWELD?
BEL 1712
ELKE WERKDAG VAN 9 TOT 17 UUR DISCREET EN GRATIS

Ben je slachtoffer van geweld of misbruik?

www.1712.be

 awel
LUISTERT NAAR JONGEREN EN JONGEREN
BEL 1027 / AWEL.BE

Je kan Awel anoniem contacteren over alles wat je bezighoudt. We bieden een luisterend oor en denken samen met jou na. Bel ons of chat via:

www.awel.be

STAP 7: *creatieve afsluiter*

(indien je hier geen tijd meer voor hebt, kan dit ook verschoven worden naar een tweede lesmoment)

Deze creatieve sessie zal de leerlingen helpen om alles wat ze inmiddels over sexting geleerd hebben, te visualiseren en beter te onthouden. Vraag aan de leerlingen om samen een sensibiliseringscampagne rond sexting te bedenken. Ze krijgen hiervoor een fictief budget van 20.000 euro en echt alles is mogelijk. De doelgroep: jongeren van hun leeftijd.

Help hen door de volgende vragen te stellen:

- › Wat zouden ze ontwikkelen?
- › Welke media of dragers zouden ze ervoor gebruiken?
- › Wat zou hun boodschap zijn?

Deze oefening kan klassikaal gemaakt worden maar als de leerlingen niet veel inspiratie hebben, kan je hen beter opdelen in kleinere groepjes waarbij de groepjes vervolgens hun idee aan elkaar voorstellen.

Stuur het campagne-idee van de leerlingen naar Child Focus via training@childfocus.org. Heb je in kleine groepjes gewerkt, laat de leerlingen dan stemmen en beslissen welk campagne-idee ze willen doorsturen. Child Focus zal de beste ideeën die ontwikkeld worden met veel plezier extra in de spotlight zetten en misschien zelfs een inspiratiebron vinden voor de projecten en campagnes die we zelf ontwikkelen. We houden jullie daar dan zeker van op de hoogte!

SCAN CODE MET
FACEBOOK MESSENGER

#SEXTMASJIEN

Een chatbot die jongeren uitdaagt om na te denken over sexting en de mogelijk onbedoelde gevolgen van sexten. De bot test de kennis van jongeren en confronteert hen met moeilijke situaties. Sextmasjien is toegankelijk via een Facebook-account en richt zich in de eerste plaats op jongeren tussen 13 en 16 jaar. De bot werd ontwikkeld door

Mediaraven, in samenwerking met Child Focus.

Scan de Messenger-code en test maar uit!"